

نیم نگاهی به آمارهای شبکه بانکی و پرداخت الکترونیک در سال ۹۹:

گذار موفق شبکه بانکی به قرن جدید

پیوند فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی با کارکردهای بانکی از بزرگترین دستاوردهای نظام بانکی است که بانک مرکزی با محوریت معاونت فناوری های نوین این مهم را راهبری کرده و در حال حاضر به‌کارگیری فناوری های نوین اطلاعاتی و ارتباطی در نظام بانکی بی شک به جریانی نوآورانه در صنعت بانکی منجر شده است.

به گزارش سایت خبری پرسون، شکل گیری شمایل تازه ای از نظام بانکی با کارکردهای نوین منتهی شده، در ذات خود همواره چالش های متعددی نیز داشته است. یکی از چالش هایی که با پایان قرن و آغاز سال ۱۴۰۰ پیش روی شبکه بانکی قرارگرفت، ضرورت آمادگی سیستم های نرم‌افزاری و سخت افزاری برای ورود به سده جدید (۱۴۰۰) و همچنین کبیسه بودن سال ۱۳۹۹ بود.

معاونت فناوری های نوین بانک مرکزی با همکاری شرکتهای مرتبط حوزه فن‌آوری، از مدت ها قبل پیش بینی و تمهیدات ویژه در این خصوص انجام داده بود که حاصل آن طی کردن این فرآیند بدون کوچکترین اشکال در سیستم های بانکی و تبادلات بانکی و پرداخت برای عموم مشتریان و ذینفعان شبکه بود.

راهبری تغییرات سامانه های بانکی؛ بدون یک لحظه توقف سرویس

مدیریت حساب های سپرده بلند مدت یکی از مواردی بود که با تغییر ایجاد شده در تاریخ‌ها احتمال بروز مشکل در این بخش وجود داشت، به همین جهت تدابیر لازم از قبل اندیشیده شده و به مرور در نرم‌افزارها دیده شد و به صورت گام به گام اجرایی و عملیاتی شد.

در بخش دیگر، ارتقای نرم‌افزاری و سخت‌افزاری سامانه‌های بین بانکی و درون بانکی در راستای ظرفیت سازی و آمادگی برای حجم بالای تراکنش‌های آخر سال انجام شد.

بانک‌ها و شرکت‌های فن‌آوری سناریوی حساس انتقال مانده حساب ها از سال ۱۳۹۹ به ۱۴۰۰ را با داده واقعی بارها آزمایش کردند و خوشبختانه مشکلی در این باره ایجاد نشد. همین کار در حوزه‌ی سامانه‌های بین بانکی نیز انجام و گذر به قرن جدید بدون بروز مشکل اتفاق افتاد.

رکورد شکنی تراکنش های شتاب و شاپرک در امنیت و پایداری کامل شبکه

نکته قابل توجه این که افزایش تراکنش ها در سال گذشته بسیار بی سابقه بود، از ۱ اسفند ۹۹ به بعد روند افزایش تراکنش ها به طور متناوب صعودی بود؛ هر روز بجز جمعه ها بالای ۲۲۰ میلیون تراکنش شاپرک در شبکه به انجام رسید. روز ۲۰ اسفند ۲۳۱ میلیون تراکنش ثبت شد و حتی پنجشنبه ۲۱ اسفند که تعطیلی عید مبعث بود ۲۱۶ میلیون تراکنش شاپرک انجام شد. این روندهای افزایشی همچنان ادامه یافت بطوری که در روز ۲۸ اسفند ۹۹ تعداد ۳۲۵ میلیون تراکنش در شاپرک و ۲۵۳ میلیون تراکنش در شتاب با پایداری ۹۹.۹ درصد مدیریت گردید.

در مجموع قریب به ۱۶۰ میلیارد تراکنش در سامانه‌های تحت پوشش ثبت شد. همچنین حدود ۴۰۰ میلیون تراکنش سامانه‌های متمرکز و کارت بانک‌ها، صرفا در ۲۸ اسفند ماه همزمان با اجرای مانورهای ورود به سال ۱۴۰۰ جز با تمهیداتی که پیشتر اندیشیده شده قطعا میسر نبود، حاصل این ظرفیت سازی‌ها با همراهی تمامی بانکها رسیدن به پایداری ۹۹.۹۸ درصدی سامانه‌ها بود.

از سوی دیگر باید در نظر داشت که توسعه ارتقای سامانه ها در راستای پاسخگویی مطلوب به مشتریان در شرایطی انجام شد که شبکه بانکی و پرداخت یکی از پرتراфик ترین مقاطع زمانی به نسبت حجم فعالیت و تراکنش های صورت گرفته سپری کرد، به طوری که در سامانه شاپرک هر ثانیه ۸ هزار تراکنش و در سامانه شتاب هر ثانیه ۶۶۰۰ تراکنش مدیریت شد و این مساله باعث ثبت رکوردی مثال زدنی در مدیریت این حجم عظیم از تراکنش‌ها شد.

در سال گذشته همچنین سامانه نسیم که سامانه مدیریت حساب های دولتی بانک مرکزی است در یک آزمون جدی موفق عمل کرد، پردازش بیش از ۱۰ میلیون قبض دولتی تنها در بازه زمانی ۲۰ اسفند ۹۹ لغایت ۷ فروردین ۱۴۰۰ جهت وصول درآمدهای دولت و سرویس‌دهی همزمان به حدود ۵۰۰۰ کاربر ذیحساب دولتی در سازمانهای دولتی به منظور صدور بیش از ۳۰۰ هزار حواله الکترونیک از دستاوردهای موفق سامانه نسیم بوده است.

در آستانه اجرایی شدن قانون جدید چک نیز مدیریت و اتصال ۱۶ بانک جدید به صیاد ۲، پاسخگویی به بیش از ۳ میلیون استعلام از صیاد اعم از چکاوکی، دولتی و پیامکی، صدور بیش از ۲۲ هزار دسته چک جدید بالغ بر ۷۷۰ هزار برگ چک جدید در سال نو، صدور بیش از ۱۲۷ هزار دسته چک در ۵ روز پایانی سال انجام شد که بدیهی است روند توسعه این سامانه‌ها تداوم داشته و متناسب با نیازهای روز ارتقا خواهد یافت.

تحقق دستاوردهای فوق در شرایطی حاصل شد که ویروس منحوس کرونا و تحریم های شدید پیچیدگی های مدیریت و کنترل این فعالیت ها را نیز دو چندان نموده است.

در پایان باید تصریح کرد ظرفیت سازی در حوزه های سخت افزاری، نرم افزاری، شبکه و نیروی انسانی از عمده اقداماتی است که پوشش مناسب تراکنشهای انبوه نظام بانکی کشور را علی الخصوص در روزهای پایانی سال و زمان اوج گیری حجم تراکنشهای بانکی میسر نموده است. برگزاری مانورهای مختلف، تستهای پمپاژ، پایشهای لحظه ای و برخط و پشتیبانی و رفع اختلالات در کوتاه ترین زمان توسط نیروهای زبده و با استفاده از تجارب سنوات گذشته منتج به مدیریت موفق انبوه تراکنشهای بانکی بوده که نشان دهنده ی قدرت بالای اجرایی صنعت بانکی کشور و خودتکایی در این حوزه حتی در شرایط تحریم و فشار حداکثری است.